

פרשת בא
עלון מס' 606
ג' בשבט תשע"ח

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג יוסף מזגרבני שליט"א

שיחת השבוע

להודות לה'

"בזכות נשים צדקניות נגאלו ממצרים" (שמות רבה א, טו). מה פשר הדבר. יודע אני מה שרגילים לומר. שעם ישראל היה מעותד להיות משועבד ארבע מאות שנה, וזעק מתוקף השיעבוד ונכמרו רחמי שמים. אבל איך אפשר לגאלם כעבור מאתים ועשר שנים בלבד, כחלוף חצי הזמן? אמרו הנשים הצדקניות: ריבונו של עולם, תגאל אותם כעת, ואנו מתחייבות להשלים להם את שיעבודם... אבל היה קשה לי על ביאור זה, שזה לא דוקא "נשים צדקניות". וסתם נשים, אינן נוטלות חלק בשיעבוד בעליהן? עד ששמעתי את הסיפור ברבי ישעיה'לה מושקט מפראגא זצ"ל, בעל "ראשי בשמים". הוא התברך באישה, ככתוב: "שקר החן והבל היופי, אישה יראת ה' היא תתהלל": בבוקר שב מבית הכנסת, ואישתו באמצע תפילת שחרית. בצהריים שב מותש מהשיעור שמסר לתלמידיו, ואישתו טרם סיימה את מכסת פרקי התהילים היומית. ו"פרק שירה", ותחינות, לפני שפנתה לפעילויות החסד. נענה ואמר: "עתה מובנים לי דברי רש"י הקדוש על הפסוק: "לא טוב היות האדם לבדו, אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח), זכה - עזר, לא זכה - כנגדו. והיינו, שאם זכה עוזרתו: הוא מתפלל, והיא מכינה ארוחת בוקר. הוא מוסר שיעור לבני הישיבה, והיא מכינה ארוחת צהריים. הוא יושב בבית הדין ודן דיני תורה והיא מסדרת את הבית ומכינה ארוחת ערב. אבל אם לא זכה, הריהי כנגדו, דהיינו מולו וכמותו. הוא מתפלל, והיא מתפללת. הוא מוסר שיעור, והיא אומרת תהילים ומעמדות. הוא דן דיני תורה והיא אומרת פרק שירה" - אבל איננו מתאוננים. שהרי בזכותן יצאנו ממצרים... טוב. איך נאמר, זה פרוש אחד. והבאור האמיתי, במה היו הנשים עדיפות על הגברים במצרים - בשמירת גדרי הצניעות בלבד. שהרי אחד הדברים שבגללם נגאלו, "שלא שינו לבושם" (ילקוט שמעוני בלק תשסח). ומנין שלא שינו לבושם, שנצטוו לשאול מהמצרים "כלי כסף וכלי זהב ושמלות, ושמתם על בניכם ועל בנותיכם" (שמות ג, כב). ומדוע לא נאמר גם מה יעשו עם כלי הכסף והזהב? אלא שלא היתה זו שאלה, ודאי שלוקחים כלים כדי להשתמש בהם לצרכם. אבל הבגדים, עבור מה? הלא ביגדי המצרים קצרים ושונים, לא יעלה על הדעת שיהודיה תלבשם! הוצרך הכתוב לומר שלא נצטוו אלא להתאים לילדים, ועבורם לא יהיו הבגדים קצרים... ואכן, לבסוף נאמר: "דבר נא באוזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואישה מעת רעותה כלי כסף וכלי זהב" (שמות יא, ב), והשמלות שהיו חשובות מהכסף והזהב (שמות יב, לה וברש"י) היו רק עבור הילדים הקטנים. ואספר - פעם עליתי לבית מרן ה"חזון איש" זצ"ל, והרב אברהם יוסף וולף זצ"ל יצא מחדרו. היה זה בשנה הראשונה ליסוד הסמינר שלו. בני ברק היתה אז קטנה. הכל הכירו את כולם, כמשפחה גדולה. ושאלתי: "מה חדש?" ענה, נרעש: "נכנסי אל ה"חזון איש", ושאלתי: הגמרא (קידושין ל ע"ב) אומרת, שהקדוש ברוך הוא ברא יצר הרע, וברא לו תורה תבלין. וה"מסילת ישרים" כותב (בפרק ג) שאם יוצר האדם וכוחותיו הודיעו שזו העצה כנגד היצר, אין עצה אחרת זולתו - מה תעשינה הנשים, שאינו לומדות תורה - מה התבלין שלהן כנגד היצר הרע? וענני: "הנשים ממגרות את היצר הרע בשמירה על גדרי הצניעות!" והנה במצרים - לגברים עדין לא היתה תורה, והנשים שמרו על גדרי הצניעות. ולפיכך, בזכותן נגאלו!

(והגדת)

רבותינו מנוחתם עדין מגלים לנו שאחד העונשים הקשים בעולם האמת הינו... הבושה! לכל אחת מאיתנו קרה אירוע מבייש שגרם לו עוגמת נפש גדולה וצער נורא. אם היה אפשרי שהאדמה תפער את פיה ותבלע אותנו, היה מעדיף בכך. הרגשה נוראה זו היא כאין וכאפס לעומת עומק הבושה וחריפותה בעולם האמת. הבושה בעולם האמת יכולה לנבוע מחטאים שאדם עשה בעולם הזה ומרד כביכול במלכו של עולם. אולם הבושה יכולה להיות גם מאירועים שהאדם חשב לעצמו שה' יתברך עזב אותו והזניח אותו חלילה ולעתיד לבוא יראו לאדם שלא רק שה' יתברך לא עזב אותו במצבים הקשים והמסובכים, לא די שהקב"ה ישתבח שמו לעד שמר עליו באירועים המסוכנים והסבוכים בעולם הזה, אלא שבאותם מצבים קשים ה' יתברך היה עימו יותר מתמיד, עזר וסייע, שמר והציל! גם בפרשתנו אנו קוראים על המשך הניסים והנפלאות שעשה ה' יתברך עם עמו ישראל. מזימתם הנרשעת של המצריים - להשמיד להרוג ולאבד את עם ה' - התנפצה להם בפנים. הם מקבלים על כך מכות נמרצות ולומדים לקח שעם עם ישראל מסוכן להתעסק... המכות הקשות שהיו מנת חלקם של המצריים לא פסחו על שום מצרי, ולעומת זאת לכל בני ישראל היתה הצלה והרווחה. אחים ואחיות יקרים, צריכים לדעת ולזכור שה' יתברך תמיד אבל תמיד עוזר ומגן, מסייע ומציל גם כשאנו לא רואים. נאמין ונתחזק, נוודה ונשבח ונזכה לגאולה בקרוב.

זמני כניסת ויציאת השבת

ב"ש	חיפה	י-ם	ת"א	כניסת שבת
16:47	16:32	16:26	16:40	כניסת שבת
17:43	17:40	17:41	17:42	יציאת שבת
18:12	18:07	18:12	18:15	רביעותם

הפטרת השבוע
הדבר אשר

מטעמים לשבת

חידושים לפרשת השבוע

סיפור לשבת

רבי יעקב קראנץ זצ"ל ("המגיד מדובנא") שימש כמגיד מישרים בקהילות שונות במזרח אירופה והלהיב בדרשותיו תלמידי חכמים והמוני עם כאחד (בין השאר, היה חביב על גדול הדור בימיו, הלא הוא רבי אליהו חסיד מווילנא). רבים כינוהו בהערצה: "ראש הדרשנים ואבי ממשלי משלים בישראל", שכן כוחו היה רב בהבאת משל לכל נושא ולכל עניין. פעם נזדמן רבי יעקב לקהילה רפורמית באחת מערי גרמניה וביקש, כדרכו בקודש, לשאת דרשה בפני יהודי המקום. אמרו לו ראשי הקהילה: שמענו עליך, שכווון רב כממשיל משלים ומוכנים אנו לשמוע כמה ממשליך. אולם עליך לדעת, שאנשי הקהילה כאן סולדים מן הדרשות המסורתיות, המתובלות בפסוקים מפסוקים שונים. אנו מתנים אפוא איתך תנאי ברור ומפורש, שתשמיע לנו משלים צרופים, בלא שום פסוק. השיב המגיד לראשי הקהילה. אמשול לכם משל למה הדבר דומה? למלמד דרדקי שיצא עם תלמידיו הרבים לטייל ביער. כשהגיעו לקצה העיר, אמר המלמד לילדים: אם יתנפלו עליכם כלבים בדרך, אל תיבהלו מפניהם, אלא אימרו מייד את הפסוק "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ("א,ז') ושוב לא תהיה לכלבים כל שליטה עליכם. אך סיים המלמד את דבריו לתלמידים, ועדר של כלבים זינק לעומתם מתוך החורשה הסמוכה. מייד נשא המלמד את רגליו ונמלט מן המקום, ובעקבותיו נסו על נפשם הילדים הרכים. כשהגיעו כולם למקום מבטחים, שאלו כמה ילדים את רבם: מדוע ברח הרבי ולא אמר את הפסוק "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" - כפי שהציע לנו לעשות? השיב להם המלמד: אתם צודקים, ילדים. אך מה אפשר לעשות, בשעה שהכלבים אינם מניחים לומר פסוק...

הצדיק **רבי מרדכי מלכוביץ'**, מתלמידי המובהקים של רבי שלמה מקרלין זצ"ל, ניהל חסידותו ברמה בכמה מקהילות ליטא. בין השאר, פעל הרבה למען היישוב החסידי בארץ ישראל באותו זמן. באחת ההתוועדויות של חסידים מסביב לשולחנו של רבי מרדכי, העיר הרבי כבדרך אגב: "סוסים התייקרו לאחרונה". תהוהו החסידים לשמע דברים אלה של הצדיק, וכמה מהם העלו את הדעה שהרבי מכוון במילים אלו כוונות נסתרות ועמוקות. לפתע נשמעה אנחה מקצה השולחן, ואחד היושבים קרא כמדבר לעצמו: הרבי אומר שהסוסים התייקרו בימים אלה. נמצא אפוא, שהחמצתי את ההזדמנות לרכוש לי סוס במחיר נוח! חייכו שכניו של האיש ליד שולחן הצדיק, ומאן דהו השמיע דברי לגלוג כלפיו, על שתפס את דברי הרבי כפשוטם - כאילו עניינו של רבם הוא במחירי סוסים בשוק. כיון שהרגיש רבי מרדכי בשיח שיג המתנהל בקצה השולחן, העיר באוזני המסובים: בסיפור מכת בכורות נאמר: "ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו" ("א,ז'). דברים אלה לא נאמרו רק ליוצאי מצרים, אלא הם מכוונים לכל יהודי בכל דור ודור: אל תעשה חריץ והפסק בין הלב לפה, אלא "כלב לשונו" - כפי שאתה חושב בליבך, כך תעלה על לשונך, ללא העמדת פנים וללא התחממות למדנית...

(פרפראות לתורה)

"עד מתי מאנת לענות מפני" (יג)

אמר הישמח ישראל בשם אביו הה"ק מהר"י ז"ל מאלכסנדר: ישנן עבירות חמורות שעליהן "אין מספיקין בידו לעשות תשובה". אף על פי כן, אם האדם מתבונן בגודל החטא ובמניעת התשובה ממנו ועל ידי כך הוא בא לידי שיברון לב ושיפלות רוח - מתגלגלים עליו רחמי שמים והשם יתברך פותח לפניו דרך מיוחדת לשוב בתשובה, כפי שאמרו חכמינו: "חותר חתירה מתחת כסא הכבוד לקבלו בתשובה" - השיפלות וההכנעה סוללות בפניו דרך תשובה חדשה, דרך אחורית... שלא תיתכן באורח תקין. אבל אם "מאנת לענות מפני" - אם אין שברון לב והכנעה על אשר אין מספיקין בידו לעשות תשובה - הרי לבסוף אומנם אין מספיקין בידו לעשות תשובה...

(מעינה של תורה)

"ויסר מעלי רק את המוות הזה" (יז)

אמר המגיד הירושלמי הרה"ג רבי שבתאי יודלביץ זצ"ל: יש להבין מדוע דוקא במכת הארבה אומר פרעה ויסר מעלי את ה"מוות", שנראה מדבריו שמכה זו חמורה ומכאיבה יותר משאר המכות? ויש לומר, שהנה בעל הטורים זצ"ל, כתב על הפסוק (י,יז) "וינח בכל גבול מצרים", שלומדים משם שהארבה נח בשבת, כיון שגם בשבת כתוב: "וינח ביום השביעי". ולפי הנ"ל יש לומר, שאת כל המכות יכל פרעה לסבול, אבל "מכת חרדים" שנחים ביום שבת, את זה לא יכל פרעה לסבול מחמת רשעותו...

(תורת הפרשה)

"ועברתי בארץ מצרים, אני ולא מלאך" (יב,יב)

כתבו המקובלים, שאוירת מצרים היתה כה טמאה, עד שאילו היה מלאך יורד אליה היה נטמא! אז נכון שהרחוב כאן איננו כמו טומאת מצרים. אבל גם אנחנו איננו מלאכים... כמה יש לנו להדיר את רגלינו מאוירת הרחוב!

(מעיינ השבוע)

"והגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזות מן הדם" (יב,כב)

כתב רבינו הרמב"ם זצ"ל, שהכבש היה אלוהיהם של המצרים, והיו המצרים מאמינים שהכוח של אלוהיהם יגן עליהם וינקום באויביהם. והיו יהודים שניתפתו להאמין בכך. לפיכך היה התנאי הקודם לגאולת מצרים להשתחרר מהשקפות פסולות אלו. לפיכך נצטוו לשחוט את הכבש ולהזות מדמו על פתחי בתיהם - שלפי אמונת המצרים יביא מעשה זה את המשחית לנגוף את העושים - ולהכריז כי אדרבה, מעשה זה יביא את ההצלה! ונמצאנו למדים, שהשתחררות מדעות פסולות היא התנאי לגאולה!

(מעיינ השבוע)

"מה העבודה הזאת לכם" (יב,כו)

הגאון רבי אברהם דיין זצ"ל מארם צובא פתח במשל. שני נערים ביקשו לצאת מכפרם וללכת רגלי לעיר הגדולה, לבקש מזלם. נועצו בזקן הכפר, בעל הניסיון. סיפר להם על מהומת החיים והתחרות הפרועה, הטורח והעמל שבחיי העיר. שמע האחד, וידיו רפו. נוח לו בחיי הכפר. ואילו השני התעניין לסוגי המסחר, למי יש לפנות ואיך להתחיל. ידע זקן הכפר: הוא ילך, ויצליח! הבן הרשע שואל ביאוש: "מה העבודה הזאת לכם", כבר החליט שקשה היא, עבודה מפרכת, ומשך ידיו מראש. אבל החכם חוקר לפרטיה: "מה העדות והחוקים והמשפטים", הוא יפעל ויצליח!

(מעיינ השבוע)

חנוך לנער

זכו - שכינה ביניהם

זהירות! הם גדלו!

בספר חינוך הבנים לידי"נ הרה"ג ר' אהרן זכאי שליט"א (פרק מ') עורר על נקודה מאוד חשובה בחינוך הילדים, נאמר בתורה: "ויזבח יעקב זבח בהר ויקרא לאחיו לאכול לחם, ויאכלו לחם וילינו בהר" (בראשית לא, נד). ודרשו רבותינו: וכי אחיו של יעקב היו, אח אחד הוה ליה והלואי קבריה, והלא בניו היו? אלא, כשהגיעו לשכמו, דימה אותן לו וקרא אותן לו אחים (מד"ר קהלת, הו"ד בס' "ריח מים", ועי' בראשית רבה עד, יא). הורים, וביחוד הורים מסורים ועיי' בראשית רבה עד, יא). הורים, וביחוד הורים מסורים ביותר, מצפים ליחס של כבוד מצד ילדיהם, ואומנם זהו מצות התורה: "כבד את אביך ואת אמך" - "איש אמו ואביו תיראו". וגדולה וקדושה וחמורה מצוה זו, ואשרי מי שזוכה לקיימה כמאמרה, בשלמותה, בכל דקדוקיה וכוונותיה. אבל גם על ההורים ישנה חובת כיבוד כלפי ילדיהם שנתבגרו. זהו חלק ממצות חינוך שההורים מצווים עליו. על ההורים לזכור שילדים שנתבגרו דורשים הכרה בבגרותם, ואינם רוצים שיוסיפו לראות בהם ילדים. ואם אין מכירים בבגרותם, או אפילו מתעלמים ממנה גרידא, הרי הם נוטים להוכיח את בגרותם על ידי התמרדות בדיבור או גם במעשה, וסופה מי ישורנה ומי ישערנה. על ההורים להכיר מיד בסימני בגרות גופנית ורוחנית של ילדיהם, ולהסתגל אליה ולהכיר בה, ולהוכיח הכרתם זאת להלכה ולמעשה. ואז יוכלו מחדש להיות מחנכים טובים ונשמעים לילדיהם שנתבגרו. אשרי ההורים העומדים במאמץ זה בכל יכולתם, ואשרי הילדים הזוכים להורים כאלה. דברים אלה מאוד חשובים לדעת לכבד כל ילד ולדבר עימו כראוי לגילו. הקטן כקוטנו והגדול כגודלו, דבר זה מוסיף בכבוד ההורים והתנהגות הילדים כלפיהם, יעזרנו ה' שנזכה לעשות רצונו כרצונו ולרוות רוב נחת ותענוג דקדושה מילדינו, אכ"ר.

בשביל זה? אל תגזימו!! מה קרה?

פעמים רבות זוגות רבים על דברים קטנים ופעמים שהדברים מחריפים ומגיעים לפסים... וכשנשאלים על מה רבו? הם עצמם אינם זוכרים כי הדבר היה "כזה קטן" שאפילו לא שווה לריב עליו והגמרא הזהירה אותנו שהמחלוקת דומה לפירצה קטנה בצינור של מים ואם לא ממחרים לסתום אותו הוא מתרחב כמו סכר ואי אפשר לסוגרו ולסותמו, צריכים "להמתיק" בבית את המחלוקת. זה דבר קטן, זה לא גדול. אל תגזימו וככל שנמצא את הפשרה ואת הדרך לצאת מהמחלוקת נרויח ואם רוצים ראה לדברינו שני סיפורים נפלאים לפניכם: מסופר שפעם באו איש ואשה לפני רב גדול בתורה ופיקח גדול בכדי להתגרש. האשה טענה בפני הרב, שזכתה בזמן האחרון לשוב בתשובה ואילו בעלה אינו מעוניין לחזור בתשובה. וברצונה של האשה לקבוע מזוזה בבית, והבעל מסרב בכל תוקף, ובכך השלום בית מעורער אצלם. כששמע הרב את דבריהם, קם לפתע בשמחה ואמר להם: הרי יש בדלת שני משקופים, ואני מציע לעשות פשרה ביניכם, במשקוף אחד תקבעו מזוזה ובשני אל תקבעו מזוזה... שמח הבעל כששמע הצעה זו, והסכים לקבוע מזוזה... ועוד מעשה ארע כאשר פעם אחת באו זוג צעיר לרב, ורצו שהרב יפתור להם את הבעיה. סיפרו הם לרב שנוולד להם בן ויש יוכוח איזה שם לקרוא לו. הבעל רוצה על שם אביו והאשה על שם אביה. שאל הרב את הבעל: מה שם אביך? השיב הבעל: פייבל. ומה שם אביך? שאל הרב את האשה? השיבה האשה: פייבל. התפלא הרב, אם כן מה הויכוח, תקראו שמו פייבל. ענה לו הבעל: אני רוצה שיקראו לו פייבל על שם האבא שלי... והיא רוצה פייבל על שם האבא שלה... חקר הרב ושאל את הבעל: האם אביך היה צדיק, ענה לו הבעל: אבי היה גאון וצדיק. והאשה אמרה שאביה היה רשע. חיך הרב ואמר להם: בנתיים קראו לילד פייבל. ולכשיגדל אם יהיה גאון וצדיק אז השם יהיה על שם האבא של הבעל... ואם חלילה יהיה רשע, השם יהיה על שם האבא של האשה... שמחו בני הזוג והלכו לשלום... כך חיים וכך ממשיכים לחיות. לא לעשות ענין מכל דבר, לברוח מהמחלוקת למצוא פתרונות גם אם הם "לבנתיים", והבא להטהר מסייעין בידו.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

יאמר כשיזכר.

✦ **האם נשים צריכות לומר ברכת המפיל או שמספיק ג' פרשיות של קריאת שמע?**

יאמרו את כל הסדר המופיע בסידורי הנשים.

✦ **מהו "שיירי רחצה" והאם אפשר/מותר לשתותם?**

השותה משיירי רחצה משכח תלמודו. ושיירי רחצה נקרא שנטלו ידיים או שטפו ידיים מהקבוק או מהכוס ורוצים לשתות את הנוותר.

✦ **כיצד ראוי להשתמש בפרסים כדי להמריץ את הילדים לתורה ומצוות?**

פרסים יכולים לדרבן אך גם להרוס. והעיקר שהילדים לא יגיעו לעשות את הדברים רק בעבור פרסים וגם לא להתנות זאת בקיום המצוה. אך לתת מידי פעם פרסים מיוזמת ההורים כדי לדרבן ולעודד הוא דבר טוב אך במשקל ובמידה.

של הילד. ורבינו הסטיפלר זצ"ל הציע ללמוד מוסר עם הילד במשך עשר דקות ולה' הישועה.

✦ **כמה טבילות צריך לטבול בערב שבת קודש?**

בספרי המקובלים לא צריך מספר מסויים (מלבד בספר מנחת יהודה שנזכרו ז' טבילות כנעמן שטבל מצרעתו - כן בצרעת הנפש) והעיקר לקבל תוספת שבת.

✦ **האם מותר לקחת ויטמינים בשבת? נהגו להקל.**

✦ **אבל תוך שבעה האם מותר בגריסת זוהר הקדוש?**

יש מקילים אך למעשה יש להורות לאיסור.

✦ **הקם ממיטתו ושכח לומר מודה אני כיצד ינהג?**

✦ **האם יש ענין ע"פ ההלכה לקרוא ברכת אשר יצר מתוך הכתב?**

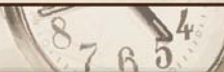
לא ראיתי למישהו מגדולי שיראל זיע"א ויבדל חטו"ו שהקפידו בזה אך יש קבלה מהגה"ק החפץ חיים זיע"א שהאומר ברכת אשר יצר בכוונה לא יחלה בחולי מעיים.

✦ **כאשר רואים דבר קלוקל בילדים האם למחות מיד או להמתין מעט?**

לעולם אין להוכיח בשעת מעשה משום שדבר זה תמיד גורם לצד השני "להתגונן" ולהצדיק את עצמו, וראוי לומר לו זאת בזמן רגוע וגם להוסיף סיפור יפה, ובזה הדברים יתקבלו בצורה יפה מאוד, וכך אמר לי גם הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א.

✦ **מהם הדרכים להתמודד עם עקשנות מצד הילדים?**

חנוך לנער על פי "דרכו" נאמר וצריך זהירות רבה כי לפעמים מתערבים שיקולים של "גאווה" מצד ההורים לומר "אני אנצח" וצריך ס"ד ותפילות כדי לשפר את מידותיו

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

מסיימים את פסוקי דזמרה באמירת "שירת הים" בקול נעים, בשמחה ובהתלהבות. וידוע מדברי חז"ל שהאומר שירת הים בכוונה ובהודיה כאילו הוא עצמו היה שם, נמחלים לו עוונותיו וגם יזכה לאומרה בגאולה העתידית בביתא משיח צדקנו, ויקפידו לסיים בכפילת הפסוק של "ה' ימלוך לעולם ועד", כדי להשלים י"ח אזכרות שיש בשירת הים.

מוסיפים לאחר שירת הים את ברכת השיר "נשמת כל חי". וטעם אמירתו הוא משום שבשבת מקבל האדם נפש, רוח ונשמה יתרים ולכן מוסיפים שבת והודיה להש"ת. ואומרים אותו לאחר שירת הים, משום שיש בו מענין יציאת מצרים ולכן סמכוהו שם. והוא שבת גדול ועצום מאוד ויש לאומרו בשמחה עצומה ובהתלהבות גדולה, ויכוון לקבל באמירת "נשמת כל חי" נפש יתרה דבחינת יום וישתדל לכוון שראשי תיבות של נשמת כל חי עולים כמספר ג' פעמים הויה.

יש נוהגים לעמוד באמירת המילים "נשמת כל חי", כדי לקבל את הנפש היתרה בעמידה דומיא דקבלתה בלילה. ומנהג העולם לשבת וכן ראינו לגדולי עולם שלא נהגו לעמוד.

בשבת של "נשמת כל חי" רמוזים השמות "יצחק

ורבקה" (בשבת בפי ישרים), משום שיש אומרים שמחבר שבת זה היה שמו יצחק ושם אשתו רבקה, אך רבים מן המפרשים כותבים שרמז גדול רמזו לנו שיצחק אבינו ע"ה ורבקה אמנו ע"ה שפכו כמים לבם בתפילות ובתחינות לפני בורא עולם ומהם עלינו ללמוד להתפלל בלב נשבר, ועוד שיצחק אבינו ע"ה רומז למית הגבורה ובא ללמדנו שכאשר נתפלל להש"ת ונשבחו אזי יתמתקו הדינים והגבורות.

קבלה בידינו מהגה"ק הבן איש חי זיע"א שעל כל צרה שלא תבוא או הנצרך ללכת בדרך במקום סכנה רח"ל או שנפל לחול או לצרה כל שהיא ב"מ שיקבל על עצמו (בלא נדר) לומר נשמת כל חי בפני עשרה אנשים וינצל מאותה צרה.

יזהר כל אחד ואחד לשמוע את הקדיש מפי השליח ציבור ולענות "ברוך ה' המבורך לעולם ועד", כדי שהנשמה שנסתלקה בלילה תיכנס בגופו.

יקפיד כל אדם לומר ברכת יוצר או בכוונה עצומה ובפרט בשבת קודש, משום שנזכרת בה תיבת "הכל" ז' פעמים כנגד שבעה היכלות עליונים הנפתחים בשבת קודש באותה שעה.

מוסיפים שבחים בברכת יוצר אור, כי אז נפתחים ההיכלות בשמים ומתחילים מ"הכל יודוך" וכו' ואחריו אומרים פיוט "אל אדון" וטוב שיאמרו אותו כל הקהל יחד בניגון ונעימה משום שהוא זמר המלאכים ואשרי הנוהג כן.

ממשיכים באמירת השבח הגדול "אלא אשר שבת מכל המעשים", וכל הפיוטים שמוסיפים בשבת אם לא אמרם אינו חוזר מלבד קטע זה שצריך לחזור ולאומרו, כיון שנוכר בו מפרש קדושת יום השבת. ורק אם כבר סיים ברכת "יוצר המאורות" אינו חוזר.

קדושת "יוצר" יש לאומרה מיושב, וגם אם היה עומד יקפיד לשבת, דוגמת המלאכים שאומרים

אותה בישיבה.

כשאומר "לאל ברוך נעימות יתנו" וכו' יקפיד לומר עשרה תארים, לא יוסיף ולא יפחת, והם: מרום, וקדוש, פועל גבורות, עושה חדשות, בעל מלחמות, זורע צדקות, מצמיח ישועות, בורא רפואות, טרא תהילות, אדון הנפלאות, משום שהם מכוונים כנגד עשר ספירות העליונות.

בברכת "אהבת עולם" יקפיד לכוון ביותר. וידוע שרבנו הקדוש אור שבעת הימים הבעל שם טוב זיע"א אמר שאחת הסיבות לעיכוב הגאולה היא העובדה שרבים אינם מכוונים בברכה זו. ובפרט כשאומר: "ותן בלבנו בינה" ישפוך כנחל דמעה שיזכה להבנת והשגת התורה הוא ובניו ובני בניו. וכן יכוון גם באומרו "והאר עינינו בתורתך, לא נבוש ולא נכלם" וכו'.

כשיגיע לתיבות "מהר והבא עלינו" וכו' יקבץ ארבע כנפות הציצית ויאחזם בידו השמאלית ויניחם כנגד לבו וישאירם בידו, עד הגיעו לתיבות ונאמנים ונחמדים לעד.

כשאומר "וקרבנו לעבודתך" יכוון לקיים מצות עשה לזכר את קבלת התורה. ובאומרו "לשמך הגדול" יזכור את מעשה עמלק שגרם שאין שמו יתברך ואין כיסאו שלמים. ובאומרו "להודות לך" יכוון לזכר מעשה מרים הנביאה, שאין הפה נתן אלא לדבר בו ד"ת ולהודות ולשבח לבורא כל העולמות.

קודם קריאת שמע יכוון לקיים ג' דברים, והם: מצות יחוד השם, קיום מצות עשה של קריאת שמע ומסירות נפשו על קידוש ה'. וידקדק מאוד בקריאתה בתיבותיה, אותיותיה, טעמיה ונקודותיה. ואשרי הזוכה לקוראה כהלכתה ולנגן בה כקורא בתורה.

(באר השבת)

אור החיים הקדוש

'והיה לאות על ידכה ולטוטפות בין עיניך כי בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים'...

רבותינו ז"ל אמרו שמניחים תפילין ביד שמאל, כי התורה כתבה ידכה, כלומר יד כהה. ויש להבין מדוע לא אמר ה' שנניח ונקיים מצות תפילין ביד ימין, והרי היא היד המשובחת???

ורבותינו אמרו כדי שהתפילין יהיה מכוון כנגד הלב שהלב הוא בצד שמאל.

ואומר רבנו האור החיים הקדוש על דברי רבותינו, ודבריהם אמת, ויש לי לתת טוב טעם לדבריהם, 'כי יש לך לדעת, כי יש במדותיו של הקב"ה שתי בחינות, בחינה אחת, זו היד הגדולה שהיא צד החסד והטוב, ובחינה שניה, היד החזקה היא הגבורה המשלמת לעושה רעה כרעתו'.

והנה בהוצאת ישראל ממצרים נטה ה' את ידו, 'יד החזקה', והכה את שונאיו בעשר מכות, ולכן גם כשאנו צריכים לזכור את מה שעשה ה' למצרים, ועל ידי התפילין אנו זוכרים, כי שם מוזכר יציאת מצרים ומה שעשה ה' לאוייבינו, אנו מניחים ביד שמאל, כי היא דוגמת 'היד החזקה' שבה האדון ברוך הוא הוציאנו ממצרים ועשה באוייבנו שפטים, וזה מה שאמר כאן הכתוב כי 'בחוזק יד' הוציאנו ה' מצרים, כלומר 'ביד החזקה', הוציאנו ה' מצרים והיא יד שמאל, לכן עליה מניחים תפילין... ואפילו שיש בהרבה מקומות במקרא שכתוב היד הגדולה, וכגון בקריעת ים סוף וירא ישראל את היד הגדולה ושם היה עונש למצריים, ולפי דברינו היה צריך להיות כתוב וירא ישראל את היד החזקה, מתוך רבנו שעיקר המשפט והדין מכונה בשם היד החזקה, אלא שבקריעת ים סוף, מידת הרחמים שנקראת יד הגדולה, הסכימה עם מידת הדין להעניש את המצריים, ולכן כתב הפסוק היד הגדולה...

[אור החיים בא, פרק יג פסוק טז]

ניתן להקדיש את העלון לכל ענין
052-7606586

להצלחת מו"ר הרה"ג רבי יוסף מוגרבי ובני ביתו

להצלחת אלירן בן הנה ובני ביתו

ניתן להקדיש את העלון לכל ענין
052-7606586

עמב ועמור: 052-7118374 Grafix

